

HERDENKING PRIESTERS IN HET VERZET-KATHEDRAAL

Bij de herdenking van de holocaust in het kader van 75 jaar bevrijding, enkele weken geleden in het gouvernement, werd een boek uitgereikt met de titel: **vergeten leidt tot ballingschap**: een citaat uit de joodse wijsheidsliteratuur.

Na 75 jaar bevrijding zijn de meeste ooggetuigen van de oorlog inmiddels gestorven. De verhalen van wat mensen meegemaakt hebben worden zelden meer uit eerste hand verteld. En daardoor dreigen ze in de vergetelheid dreigen te raken. Van het volle licht vlak na de oorlog, waarin iedereen de eigen ervaring had tot een moment waarop de laatste ooggetuige sterft. Je kunt zeggen: het is een periode van schemer. Die schemering neemt toe tot het moment dat het donker is, dat het licht van het weten volledig is verdwenen en er nu zelfs mensen durven opstaan die zeggen dat het allemaal nooit gebeurd is, nooit bestaan heeft. Is vergeten dan ballingschap geworden.?

Het afgelopen uur is het laatste licht van deze dag vergaan. Er schijnt geen licht meer door de glas-in-lood ramen van de kathedraal. En daardoor zijn de afbeeldingen in het glas-in-lood raam van Diego Semprun Nicolas nu niet te zien. En dat is jammer.

In dat raam staan priesters en kloosterlingen afgebeeld die in de concentratiekampen tijdens de tweede wereldoorlog zijn omgekomen: als straf voor hun verzet, geloof of ras. Sommigen van hen die in het raam te zien zijn, zijn heilig of zalig verklaard: Edith Stein, Maximiliaan Kolbe en Titus Brandsma. En voorts staan er in gestreept kampuniform enkele priesters en een kloosterzuster. De kloosterzuster is Rosa Stein, zus van Edith; de priesters zijn: pastoor Vullings uit Grubbenvorst, kapelaan Berix uit Tegelen, Bisdome Secretaris Moonen en kapelaan Sars uit Venlo. Daarbij is prikkeldraad te zien tegen de rode lucht van zonsondergang: teken dat zij in de kampen het einde van hun leven vonden. En zij waren niet de enigen. Er zijn er meer die hun leven hebben gegeven.

Het raam mogen we zien als een eerbetoon hoe ook in Limburg, in de donkere nacht van de vorige eeuw, er priesters en religieuzen zijn geweest die, gedragen door de kracht van hun geloof, het licht

van **Christus brandend** hebben gehouden. Ook al kostte dat hun leven; ze bleven **God en mens dienen**. **‘Geen groter leven kan iemand hebben dan deze: dat hij zijn leven geeft voor zijn vrienden.’** Dat Bijbelwoord is dan ook **verbonden met dit raam, is verbonden met het werk dat ze gedaan hebben en het offer dat ze gebracht hebben.**

Soms zijn er ook verhalen die **naadloos passen** bij deze geest van offerbereidheid, ook al kostte dat niet het leven. Op enig moment werden door de **Nazi's uit een Limburgse kerktoren klokken gevorderd** voor de oorlogsindustrie. Tot ontzetting van de kleine dorpsgemeenschap **had een van de parochiepriesters aldaar eraan meegewerkt**. De man werd sinds dat moment door de parochianen **gehaat en als landverrader** gezien en werd **gedenkt als de pest**. **Pas na de oorlog** kwam het hele verhaal naar buiten: in een van de afgelegen **boerderijen van de parochie zat een joods gezin ondergedoken**. Die schuilplaats was ontdekt. Betreffende priester had geregeld dat in ruil voor de **klokken het joods gezin mocht blijven**, het gezin overleefde de oorlog, al had de priester –begrijpelijkerwijze - **geen leven meer in het dorp**. Op overdrachtelijke manier was ook dat: het leven geven voor je vrienden.

Niet altijd is er **aandacht** geweest voor de rol die de kerk in het verzet had. U **mgr. Wiertz**, heeft daar meer dan eens duidelijk op gewezen: In een **gesprek met Leo Fijen** zei u daar **recentelijk** over: “Er zijn in totaal 88 Limburgse priesters in een concentratiekamp terechtgekomen. Dat zijn **méer** priesters dan van alle andere bisdommen bij elkaar. Dertig van hen zijn nooit meer teruggekeerd. Dus wie stelt dat er vanuit het zuiden geen verzet is gepleegd, is blind aan één oog’.

Daarom is het **goed dat we vanavond eucharistie vieren**. Dat wij al degenen van ons bisdom **gedenken**, die vanuit hun verbondenheid met **Christus hun inzet, hun verzet ja zelfs hun leven** hebben gegeven. En Eucharistie vieren is meer dan alleen **‘terugdenken aan’**, opdat wij hun niet vergeten, maar ook om **dank te zeggen voor de offers** die zij hebben gebracht, levend naar het voorbeeld van Christus. En in de Eucharistieviering is er ook ons gebed dat zij de **eeuwige rust mogen zijn binnengegaan**.

Het raam staat in het **Sacramentskoor: de plaats waar het Allerheiligste wordt** bewaard, de plaats waar we het Lichaam van **Christus in ons midden** hebben en we zeggen opnieuw de woorden die Jezus ons gaf: **'Dit is mijn Lichaam dat voor u gegeven wordt'**.

Met hun inzet, hun verzet, **gaven** religieuzen en priesters hun leven, **getuigden zij in de donkere nacht** van de vorige eeuw van het **Licht van Christus**. Dat Licht gaat niet ten einde **met een levensdag**, dooft niet als anderen het **verduisteren**: dat Licht is eeuwig. Zoals we zongen bij de intrede: *Lux perpetus luceat eis*. Het **eeuwige Licht verlichte hen. Amen**